

KARLSTADS KOMMUN

KARLSTADS-HAMMARÖ GYMNASIEFÖRVALTNING

Karlstad 2004-01-27
Ola Lundberg, 054-29 66 70
Ola.Lundberg@karlstad.se

Skolplan för Karlstads-Hammarö gymnasienämnd åren 2004-2010

Skolplanen är en verksamhetsinriktning som stöder och stakar ut riktningen för utvecklings- och förändringsarbetet och är det övergripande lokala styrdokumentet för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och den kommunala vuxenutbildningen (i fortsättningen benämnt skolan) i Karlstad-Hammarö.

Planen bygger på skollag, förordningar, läroplanen för de frivilliga skolformerna *Lpf 94* och Gymnasiekommitténs betänkande *Åtta vägar till kunskap* samt propositionen 2000/01:72 *Vuxnas lärande och utveckling av vuxenutbildningen*.

Skolan ska förbereda de studerande inför framtiden. Den fyller samtidigt en väsentlig funktion för kommunens och regionens utveckling som det redovisas i regionens tillväxtavtal, Karlstads kommuns policyprogram (*Lyskraft*) och övriga utvecklings- och handlingsprogram. Utveckling och lärande är avgörande för kommunens, regionens och skolans egen utveckling.

Den politiska viljan att möjliggöra för skolorna att genomföra skolplanen kommer till uttryck i budgetarbetet och ska synliggöras i gymnasienämndens ekonomiska prioriteringar.

Varje enhet ska upprätta lokala arbetsplaner som väger samman de nationella styrdokumenterna med skolplanen och den årliga verksamhetsplanen.

Vision

Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar.

Allmänna verksamhetsmål

Barnkonventionen

FN:s Barnkonvention ska ligga till grund för skolans arbete. Portalprincipen uttryckt i artikel 3 ska genomsyra de åtgärder och det handlande skolans uppdrag inrymmer.

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.

Ledstjärnan för all verksamhet i skolan är att skapa så gynnsamma förutsättningar som möjligt för de studerandes utveckling och lärande. De studerandes bästa ska alltid sättas i främsta rummet.

Värdegrund

Karlstads-Hammarö gymnasieskola och vuxenutbildning ska vara *den goda skolan*. *Den goda skolan* förutsätter att grundläggande gemensamma värden och normer görs tydliga och omfattas av alla.

Värdegrundsarbetet ska lyftas fram, bedrivs kontinuerligt och långsiktigt och utgå från det demokratiska samhällets grundläggande värderingar som respekt, solidaritet, jämställdhet och allas lika värde.

Skolan ska aktivt ta avstånd från alla former av våld, rasism och kränkande behandling, arbeta miljö- och hälsofrämjande och motarbeta all användning av alkohol, tobak och övriga droger.

Kulturell mångfald ska ses som en resurs och tas tillvara i allt arbete i skolan. Internationell solidaritet ska präglade skolans globala omvärldsperspektiv.

Delaktighet

Skolan ska tillämpa ett decentraliserat arbetssätt på alla nivåer där medinflytande och ansvar ökas och nya eller utvecklade former prövas. De enskilda arbetsplatserna ska ha stort ansvar för kvalitetsarbete och måluppfyllelse. Samverkan och beslut på olika nivåer ska vara utgångspunkten för en målstyrd skola i ständig utveckling.

De studerandes inflytande ska vara reellt och innefatta arbetsmiljö, beslutsprocesser och arbetsformer. Elevdemokratiplanen utgör grund för det elevdemokratiska arbetet. För de vuxenstuderande ska elevinflytande framför allt innebära möjligheten att själva påverka studierna i tid, omfattning, form och plats.

Lärprocessen

En skola för alla

Trivsel och omtanke ska känneteckna skolans verksamhet där alla elever ska få möjlighet att känna trygghet och att utvecklas utifrån sina behov och sina egenskaper. Oberoende av förutsättningar har alla elever rätt att uppleva skolan som intresseväckande och utvecklande av både kunskaper och personlighet. För elever i behov av särskilt stöd ska åtgärdsplaner upprättas, genomföras och kontinuerligt följas upp.

Gymnasieskolan ska för våra elever vara en grund för att gå direkt till arbete, fortsatta studier på universitet, högskola eller i annan eftergymnasial utbildning. För att möta alla elevers behov av stimulans och motivation bör ett utökat samarbete med näringsliv, universitet och högskolor samt andra eftergymnasiala utbildningsanordnare etableras.

Varje individ ska få överblick över möjliga studievägar och få professionellt stöd för att formulera sina egna mål, vidga sina möjligheter och välja väg. Validering av tidigare förvärvade kunskaper, färdigheter och erfarenheter utgör framför allt för vuxenstuderande en grund för den individuella studieplanen. För att möta de studerandes behov i den framtida gymnasieskolan och vuxenutbildningen bör studie- och yrkesvägledningen utvecklas.

Den övervägande delen av de elever som utbildas inom gymnasienämndens ansvarsområde kommer från grundskolan. Samverkan med grundskolan anses avgörande för elevens möjligheter till framgång i sin fortsatta studiegång.

Verksamhet som i dag ryms inom det individuella programmet ska även fortsättningsvis anordnas inom hela gymnasieskolan.

Gymnasiesärskolan ska omfattas av samma mål som gymnasieskolan i övrigt. Dessutom ska gymnasiesärskolan utifrån varje elevs förutsättningar fördjupa och utveckla elevernas kunskaper som en förberedelse för ett vuxenliv i arbete, boende och fritid. Den fysiska integrering som nu råder bör utvecklas mot en inkluderande verksamhet.

Kunskap

Traditionellt har besittandet av kunskap utgjort grunden för aktning, status och makt. Kunskap liktydigt med teoretisk kunskap har varit och är i många avseenden fortfarande mått på och avgörande för social tillhörighet. I det vidare begreppet där kunskap liktydigt med kunnande och skapande består av teoretiska, praktiska och estetiska insikter och färdigheter är kunskap en bärare av kulturarvet och en förutsättning för samhällets utveckling.

Skolan ska skapa förutsättningar för att olika förmågor kan utvecklas hos de studerande. Skolans förhållningssätt till mångfald och olikheter i kunskapsförmedling och lärande ska präglas av tolerans och förståelse.

Insikten om arbetsformerna som värdeförmedlare bör stärkas. Omständigheter som riskerar att leda till segregering ska särskilt uppmärksammas och motarbetas.

Undervisningen i olika kurser ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet där förvärvad kunskap kan sättas in i olika sammanhang. Utveckling mot helhet och sammanhang som främjar progression och ett elevaktivt lärande ska uppmuntras. Samarbeta över ämnesgränserna i arbetslag är utifrån en helhetssyn på elevens lärande en grundläggande förutsättning för denna utveckling.

Arbetslagsutveckling ska vara ett prioriterat kompetensutvecklingsområde för grupp och individ.

Skolbibliotekens verksamhet, dess lokalisering och tillgänglighet ses som avgörande för en ökad möjlighet till informationshämtning och för en utveckling av elevaktiva arbetsätt.

Skolan ska arbeta med internationella frågor och kontakter som en integrerad del av sin verksamhet. Internationella kontakter, utbildningsutbyte med skolor i andra länder liksom utlandspraktik ska främjas och förstärkas.

Uppdraget

Skolans ursprungliga roll, som förmedlare av kunskaper och färdigheter har under åren kraftigt förändrats. I takt med samhällsförändringarna har allt större ansvar för elevernas personliga och sociala utveckling lagts över på skolan utan att kraven på kunskaper och färdigheter har minskat.

Dessa båda uppdrag stödjer varandra. En utveckling på det ena området förutsätter också en utveckling på det andra. För att skolan ska lyckas i sitt uppdrag krävs i många fall kompetensutveckling och en ökad satsning på elevstödjande åtgärder, både akuta och förebyggande. För att lyckas krävs också utveckling av ett närmare och ökat samarbete med föräldrar och vårdnadshavare, instanser och myndigheter som ansvarar för ungdomars och vuxna studerandes välfärd och sociala situation.

Skolan ska ge de studerande de bästa förutsättningar att utvecklas till demokratiska medborgare med goda kunskaper och förmåga att tillämpa dessa. För att de studerande ska införliva de värden som det demokratiska samhället bygger på behöver de bemötas som medarbetare i en skola där de aktivt tränas i att påverka och ta ansvar för sin arbetssituation.

Pedagogiskt arbete

Välutbildade lärare ska i skolan ges möjlighet att utmana varje individs vilja att lära och reflektera. I reflektionen utvecklas förmågan att inta ett kritiskt och analytiskt förhållningssätt till informationens innehåll, avsikt och ursprung.

Skolan ska utveckla förmågan att väcka nyfikenhet och intresse samt konfrontera elevens begreppsvärld med det erbjudna lärandet. Elevens lärande ska kännas meningsfullt och angeläget utöver det betygsrelaterade belöningssystemet. Entydiga forskningsresultat pekar på den enskilde lärarens kompetens, agerande och engagemang som avgörande för elevens intresse och framgång i sitt lärande. Det är därför av största vikt att förutsättning skapas så att lärarrollen kan stärkas och utvecklas.

Samtalet intar en särskild roll i lärandet. I dialogen och människors möten utvecklas förståelse, insikter och kunskap. För att kunna utveckla lärarrollen är det angeläget att organisera lärmiljöer med möjlighet till samtal och reflektion som främjar kontinuitet och fördjupning i innehållet ur elevernas perspektiv.

Demokratiska principer genomsyrar pedagogiken och utvecklingen går mot ökade möjligheter för eleverna till inflytande och påverkan på lärandets planering och genomförande.

Snabb teknisk utveckling, vilken medför ökad tillgänglighet till information och fakta, underlättar det informella lärandet, men skapar också förutsättningar för det formella lärandet att hitta nya former. I detta sammanhang får läraren en förändrad roll som också innebär att bli ”kunskapsvägvisare”. Det blir naturligt att förskjuta fokus från att meddela kunskaper till att handleda eleverna i det egna lärandet.

De studerande ska kunna orientera sig i en komplex verklighet med stort informationsflöde och snabb förändringstakt. Datoranvändning ska integreras och vara en självklarhet i all undervisning. Alla ska kunna använda datorer som verktyg för studier och arbete. Grunden för användandet av IT i undervisningen ska vara att främja utvecklingen av pedagogiska metoder för att öka elevaktiva, undersökande arbetssättet på alla nivåer samt att bidra till goda IT-kunskaper inför ett framtida arbetsliv.

I skolan ska lärare arbeta utifrån en vetenskaplig kunskapsbas kring lärande och vidareutveckla det pedagogiska arbetet enligt aktuell forskning och pedagogiska erfarenheter. Lärare ska därför ta ansvar för att utveckla sin kompetens både när det gäller yrkets utveckling och innehållet i undervisningen. Initiativ för att utveckla arbetet inom dessa områden ska uppmärksammas och aktivt stödjas.

Styrning och ledning

Roller

Skolans uppdrag och mål är en gemensam angelägenhet och ett politiskt ansvar. Beslut om nationella mål och riktlinjer, likvärdig utbildning och kvalitetssäkring är rikspolitiska medan frågan om tillgång till utbildning, verksamhetsmål, resursramar och resultatuppföljning är kommunpolitiska.

Den operativa verksamheten ska vara ett ansvar för ledare och medarbetare. Tillsammans med eleverna ska ett bra arbetsklimat med inflytande, frihet och ansvar skapas.

Organisation

Karlstads-Hammarö gymnasieskola ska vara en enhetlig sammanhållen verksamhet med många valmöjligheter. Skolan ska marknadsföras under Karlstad kommuns varumärke och stärkas i sin sammanhållning genom gemensamt förhållningssätt och utvecklat samarbete mellan ingående enheter. Strävan är att organisera skolan så att likartad kultur och status kan råda på de olika enheterna. Detta omfattar bland annat frågor som attraktivitet, jämn könsfördelning, förekomst av studie- och yrkesinriktade block gällande inriktning och fördjupning.

Vuxenutbildningen bör huvudsakligen organiseras som en enad verksamhet med såväl kommunala som externa utbildningsanordnare. Den kommunala verksamheten ska i största möjliga utsträckning bedrivas i studiecenterform. Infrastruktur för vuxnas lärande ska fortsätta utvecklas för att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande. Ändamålsenliga lärmiljöer samt undervisning, handledning och nätbaserad utbildning ska tillhandahållas i en omfattning som så långt som möjligt svarar mot alla vuxnas varierande behov av och förutsättningar för lärande.

De olika enheternas ledningsstrukturer bör likställas för att underlätta samarbete och kontakter i skolans allt mer decentraliserade verksamhet. En organisationsstruktur ska utvecklas där ökat utrymme skapas för rektorer att verka som pedagogiska ledare och att fullgöra sitt ansvar enligt läroplan och författningar.

I konsekvens med enhetssträvan bör likartade utbildningsprofiler på olika enheter undvikas och elevernas ansökningar riktas till utbildningssektor. Trygghet, tillhörighet och varaktigt kamratskap utgör en stark trivselfaktor och bidrar till ett gott studieresultat. Därför ska elev i möjligaste mån beredas möjlighet att fullgöra sin gymnasieutbildning i en och samma sociala miljö.

Resurser

Personal

Att ansvara för kommande generationers grundläggande utbildning och fostran är ett av samhällets viktigaste uppdrag. All personal som verkar bland ungdomar och för ungdomar har avgörande betydelse för individens framtid och det demokratiska samhällets utveckling och fortlevnad.

Rekrytering och bibehållandet av personal i gymnasieskolan och vuxenutbildningen är en angelägenhet som kräver planerade och målmedvetna åtgärder.

Skolans attraktionskraft som arbetsplats bör stärkas.

Under perioden ska strävan vara att verka för en resursanvändning som medger en ökning av antalet vuxna i skolan.

Förebyggande hälsobefrämjande åtgärder ska bidra till ökad trivsel och minskad sjukfrånvaro. Som ett första delmål ska insatser som halverar nuvarande sjukfrånvaro vidtas.

Goda kontakter med universitet och lärarutbildningar är nödvändiga för den vetenskapliga förankringen i skolverksamheten, för medarbetarnas kompetensutveckling samt för den framtida personalförsörjningen. Samtliga gymnasieskolor ska verka för ett ömsesidigt och utvecklande utbyte med lärarutbildningen. Lärarstuderande ska tas emot som en resurs för skolarbetet och skolutvecklingen under den verksamhetsförlagda delen av sin utbildning.

Tidsanvändning

Dagens gymnasieskola framhåller den individrelaterade minsta garanterade undervisningstiden som en garant för den likvärdiga utbildningsinsats som skolan erbjuder eleven.

En mer rationell resursanvändning med en tidsanvändning utgående från elevens behov och önskemål är att föredra framför en garanterad undervisningstid med schablonmässig utläggning som kan försvåra möjligheterna till en önskad mål- och resultatstyrning och en individualiserad undervisning.

En vidare diskussion om skolans tidsanvändning bör ske.

Genomgående stora undervisningsgrupper bör undvikas och ersättas av en mer flexibel elevgruppering i en varierbar undervisningsmodell.

Användandet och utvecklingen av IT-stöd utgör en tidsbesparande och betydelsefull faktor i strävan att förenkla och underlätta det dagliga arbetet för lärare och annan skolpersonal.

Lokaler

Elevernas olika förutsättningar och lärstilar samt mångfalden av pedagogiska tillämpningar i undervisningen kräver tillgång till olika lärmiljöer. Strävan ska vara att anpassa skolans lokaler för tillämpning av ett varierat och flexibelt arbetssätt.

Med ett ökat fokus på elevers lärande i ett helhetsperspektiv krävs tillgång till andra ytor än vad som mestadels erbjuds i dag. En utveckling mot så kallade hemytor och studieplatser för de studerande skall eftersträvas.

Mötesplatser som kännetecknas av stort utbud, bredd och mångfald samt hög grad av tillgänglighet ska bidra till ökad trivsel och attraktivitet. Vid nyetablering ska möjligheter till koppling med näringslivet beaktas liksom möjlighet till samverkan med andra skolenheter.

Budget

Kommunledningsutskottets anvisningar ger direktiv för den ekonomiska planeringen. *Olika ambitionsnivåer, definierade i termer av mål och prioriteringar, ska ge en koppling mellan ambitioner i verksamheten och ekonomiska resurser.*

I enlighet med det decentraliserade arbetssätt som tillämpas ska de olika enheterna internt i samverkan mellan personal och elever själva fördela anslagna medel. Enheternas anslag ska i så stor utsträckning som möjligt vara schabloniserade och baseras på elevantal och elevkostnad.

Omvärld

Skolan ska vara en del av samhällslivet och både ge och tillvarata kunskaper och resurser som finns utanför skolan som organisation. Skolan ska aktivt söka samarbete med andra delar av samhället, arbets- och föreningslivet. Utbildning och praktik ska i en växande utsträckning kunna ske i nära samverkan mellan skola företag och branschorganisationer.

Uppföljning och utvärdering

Skolan ska utgöra en lärande organisation med en ständigt pågående process där verksamheten utvärderas utifrån klart formulerade mål och där gjorda erfarenheter utnyttjas till att förändra och förbättra. Samtliga berörda ska vara delaktiga i uppföljningen och utvärderingen så att den bidrar till kompetens- och verksamhetsutveckling och därmed höjer kvaliteten i verksamheten.

Verksamhetsjämförelser med andra kommuner och skolor ska genomföras. Externa intressenter som universitet, branscher och andra ska aktivt inbjudas att delta i uppföljning och utvärdering av verksamheten. De studerandes behov, upplevelser och önskemål ska tillmätas stor betydelse i allt uppföljnings- och utvärderingsarbete

Tyngdpunkten i den politiska styrningen ska ligga på att definiera och följa upp uppdrag, kvalitet och resultat. Uppföljning, utvärdering och kvalitetsgranskning ska därmed utgöra fortlöpande och naturliga inslag i skolans verksamhet. För att möjliggöra detta bör en mer strukturerad metod med deltagande av skolans alla aktörer utarbetas. Med ett utvecklat IT-stöd kan transparens och öppenhet erhållas och faktaunderlag kommuniceras effektivt och arbetsbesparande.

Speciellt fokus ska under verksamhetsperioden läggas på kunskapsmål, delaktighet och värdegrundsfrågor.